

Skifter fra Svaneke 1686-1700

Camilla Luise Dahl

Udsnit af epitafium over rådmand Andreas Theis og hustru Elsebet Kofoedsdatter ca. 1670'erne. Epitafiet hang oprindeligt i Svaneke kirke, nu Bornholms Museum.

Svaneke

Arkiv: Landsarkivet i København: Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.
Arkivskaber/signatur: Svaneke Byfoged, Skifteprotokol: 1686-1736 og skiftedokumenter 1697-1711.

Trods et ellers ganske stort antal bevarede skifter findes kun spredte omtaler af dragter. Kun få af skifterne medtager klæder og oftest nævnes kun et fåtal gangklæder uden omtale af hovedtøj og undertøj. I flere tilfælde er klæderne angivet at været fordelt forlods, dvs. udenom skiftet.

Der er for få skifter med dragtangivelser bevaret til at give andet end blot et overfladisk indtryk af dragtbrugen i Svaneke. Klæderne kaldes i Svaneke (og Bornholm generelt) "ifareklæder" hvilket de gør overalt i Skåne.

Probate records from Svaneke

*Archive: Landsarkivet i København: Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.
Registration: Svaneke Byfoged, Skifteprotokol: 1686-1736 og skiftedokumenter 1697-1711.*

In spite of a large number of available probates only few probates include items of clothing. The clothes mentioned are usually listed under "ifareklæder" which is also the general term used in Scania.

1: Skifte efter David Wolsen, kaptajn, Svaneke 7. jun. 1686

Skifteprotokol: 1686-1736. Bog. 1: 7. juni 1686 – 21. juli 1736, pag. 4vff. Delvis fragmentarisk skifte med lakuner og delvis udslettet skrift.

David Wolsen, død i Svaneke i 1686, var rådmand og kaptajn. Han efterlod hustruen Karen Hermandsdatter Bohn, der som laugsværge havde Jacob Kofod, samt deres 7 fælles børn: datteren Elseby Dawidsdatter, "paa sitt 20de aar", Dirich Wolsen, "som ehr paa sit 17 aar", Hermand Wolsen, på sit 15de år, Albret Wolsen på sit 13de år, Dawid Wolsen, på sit 10de år, Karen Davidsdatter på sit 8de år og Mads Wolfs[en] på sit 6de år.

Det var de fem sønner som arvede faderens klæder. Som noget specielt har døtrene udstyret med patronym (Davidsdatter), mens sønnerne har fået faderens efternavn Wolsen.

David Wolsen, captain and member of the town council. Married to Karen Hermandsdatter Bohn, 7 children named Elseby, Dirich, Hermand, Albret, David, Karen and Mads.

Dend salig mands j fahre klæder:

1 ny ¹ graa klædis klædning for ...	20 sldr
1 sort klædis klædning for ...	14 dr
1 fin sort klædis kappe for ...	12 dr
1 rød klædis wlden skiorte med sølf galuner paa for ...	4 dr

Disse forskrefne i fare klæder dehles de femb salige mans sønner i mellem saa huer da af bekommes till penge beregnt til 10 sldr, de andre dend salige mands daglige i faere klæder ehr iche wurerede, mens med og de femb sønner i mellem dehlte.

2: Skifte efter Jacob Dosien, Svaneke 24. jul. 1686

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 14r.

Efterlod hustruen Anna og to sønner Hans og Claus, for hvem deres farbrødre Hans og Claus værgede.

Married to Anna, two sons named Hans and Claus.

1 gammel musquete ...	8 sk
1 par fifschaftis boxer ...	6 mk
1 ny valmes fore schiorte ...	3 mk
1 røe valmes foer schiorte ...	24 sk

¹ Js er udstreget før graa.

3: Skifte efter Peder Thomsen, prokurator, Svaneke 12. apr. 1687

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 19r.

Efterlod hustruen Mette Mortensdatter og fire børn: sønnen Thomas Pedersen på 25 år, skrædder i nexø, Jens på 23, Morten på 18 og Kirsten Pedersdatter på 11 år.

Solicitor, married to Mette Mortensdatter, four children: Thomas, tailor in Nexø, Jens, Morten and Kirsten.

Gang kleder:

1 paar sorte leris boxer ...	2 mk
1 par gamle dito ...	8 sk
1 gammel graa wadmels kioll ...	1 mk
1 gammel skindpels ...	8 sk
1 gammel moskette ...	1 mk 8 sk
1 gammel sort hat ...	8 sk
1 brun klædes kioll, som sønnen Jens Pederßen berettede at hanß sahlige fader hauer gifuet hannem føren hans død, som encken oc samptlige arfuinger vedgick, huor fore bemeldte kioll iche er blefuen wurderit.	

4: Skifte efter Hans Torbensen, Svaneke 25. xx. 1688

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 24v.

Hans Torbensen, død i Svaneke 1688, efterlod hustruen Anne, men ingen børn. Arvinger var den efterladte hustru Anne samt Hans Torbensens søskende, broderen Peder Torbensen, og hans tre søstre Anne Torbensdatter og Birthe Torbensdatter, som broderen Peder var værge for, samt Valdborg Torbensdatter, hustru til Laurs Andersen i Ibsker.

Hans Torbensen, married to Anne. No children, heirs were his siblings: Peder, Anne, Birthe and Valdborg married to Laurs Andersen in Ibsker.

Den Sahlige mands gang klæder:

1 sort hat med 1 sort bond om sat for ...	1 dr
1 graa kledes kiol wadmels vnder ...	4 dr
1 sort kledes kioll under foret med noget sort gammel bay, sampt til hørende boxer af sort klede, med u-bleget blorgarns leret under foret, er sat til sammen for ...	10 dr
1 rød wadmels wlden schiorte med tin knapper udi, oc 1 blaargarns leret under foret med sat for ...	1 dr 2 mk

5: Skifte efter Maren Hansdatter, skrædderkone, Svaneke 21. nov. 1688

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 32v.

Maren Hansdatter, død i Svaneke 1688 var hustru til Niels Hansen Schreder, skrædder i Svaneke. Arvinger var den efterladte ægtemand og deres to mindreårige børn, sønnen Hans Nielsen, der blev 3 år til jul og datteren Maren Nielsdatter på 5½ år. Værger var faderen (for datteren) samt Anders Pedersen, skrædder, for sønnen.

Wife of Niels Hansen, tailor in Svaneke, two small children named Hans and Maren.

Bencke oc gang klæder:

En sort fiffschafftes qvinde kledning kioll oc schiørt ...	5 dr
Jt grøn fiffschafftes schiørt ...	1 dr 2 mk
Jt fioll brun wlden oc linnen schiørt ...	1 dr
Jt blaa florettes snørlif med it paar røed farffuede bunden ermer udi med nogle v-egte snorer paa ...	2 dr
Jt slæß læriß forklede ...	3 mk
Jt paar qvinde schoe af sort leder med træ afsetter under ...	3 mk 8 sk

Nielß Hanßen beretter at vere af dette sterboe hen schecket til Lybeck 8te alen fiffschafft som skulle farffues blaåt, set huer allen for 1 mk 8 sk er = 3 dr

Noch angaf Nielß Hansen 32 alen hørgarns lerit, som hand beretter at were i støcher schoren hannem saa wel som børn til schiorter oc serke oc er wdlefueret at sye, huor fore det iche til denne registrering till penge er beregert, mens forne Nielß Hanßen oc hans børn forskecher leret at brugge til deris nøtte oc brug, huor ved det isaa maade for blifuer, Summa Bencke oc gang kleder: 24 dr 1 mk.

6: Skifte efter Margrethe Bendtsdatter, Svaneke 5. jun. 1689

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 35v.

Margrethe Bendtsdatter, død i Svaneke 1689 var hustru til Hans Hop i Svaneke. Arvinger var den efterladte ægtemand og deres tre mindreårige sønner, sønnen Peter Hansen Hop, f. 1674, værge: Anders Hop, Morten Hansen Hop, f. 1680, værge Lorens Hop samt Bendt Hansen Hop, f. 1784, som havde faderen til værge.

Margrethe Bendtsdatter, married to Hans Hop. Three small sons named Peter, Morten and Bendt, who had their father and their uncles Anders and Lorens as wards

Gang Klæder:

1 gammel klediß kaabe ...	3 dr
1 gammelt quinde schiørt af brun cammerlot for ...	2 dr
1 stachet klædiß trøye til en quindiß persohn for...	3 mk

7: Skifte efter Gundel Mogensdatter, Svaneke 3. dec. 1690

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 39v.

Gift med Peder Truedsen. Tre sønner ved navn Trued, Niels og Mons. Døde antagelig i barselseng i forbindelse med fødslen af den yngste søn der ved skiftet var 5 uger og nogle dage gammel. Eneste bog i boet var en tysk salmebog.

Married to Peder Truedsen, three sons named Trued, Niels and Mons. Probably died in childbed giving birth to the youngest son Mons who was 5 weeks old at the time the probate was drawn up.

1 gl. rock ...	1 mk 8 sk
1 laaß fast føre kiste med nogell til ...	2 dr 1 mk
1 gl. klædeß kaabbe for ...	1 dr
1 sort rasches schiørt ...	3 mk
1 gl. rasches trøye ...	1 mk

8: Skifte efter Hans Dosing, borger, Svaneke 25. jun. 1692

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 41r

Fordum borger i Svaneke, gift med Elsebe Andersdatter, to døtre: Trine Hansdatter gift med Johan Dich og Elsebe Hansdatter på 12 år.

Former citizen of Svaneke, married to Elsebe Andersdatter, two daughters named Trine and Elsebe.

Noch blef aabnet een anden kiste udj krøbhuußet som var laast fast og blef wurderet for 1 dr 2 mk Hviß her udj befanttes var dend sal. Mands gangklæder, som var:

1 par klædiß boxßer,

1 fifskafftis trøye,

1 waldmens søerschiortte,

Saa vel som nogle ringe af enchens gang kleder, hvilche klæder og enchen beholdt.

Og saa vit dend sal. mands var anlofuede hun til dend yngste daatter hereffter at schal blifue omskaaren hvis hun der af kand behøfue og hende i saa maade der af kand vere tienlig at klæde sig med, hvilched arfuingerne og formynderen samtøckte.

9: Skifte efter Jens Mortensen, Svaneke 17. feb. 1694

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 47r.

Jens Mortensen, død i Svaneke 1693 eller 1694. Efterladte arvinger var hustruen Karen Andersdatter, der som værge havde skipper Peder Andersen i Svaneke, samt deres fælles børn, sønnen Anders Jensen, 4 år, værge: Thomas Jacobsen, Svaneke, Elsebe Jensdatter, 9 år, værge Peder Andersen, skipper, Svaneke, Karen Jensdatter, 7 år, værge: Thomas Jacobsen, Svaneke og Lisabets Jensdatter, ½ år, værge: Hans Zandersen, Svaneke.

Married to Karen Andersdatter, four children named Anders, Elsebe, Karen and Lisabet.

Klæder:

En jndsprengt klædiß kioel for ...

3 dr

Noch en gl: went graa kioel for ...

1 dr 3 mk

10: Skifte efter Anders Pedersen Møller, møller, Svaneke 27. jul. 1695

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 44v.

Møller i Svaneke, gift med Ellen Pedersdatter. Tre sønner, en datter ved navn Peder, Olof, Niels og Bente.

Miller in Svaneke, married to Ellen Pedersdatter, three sons one daughter named Peder, Olof, Niels and Bente.

1 gammel schonsch bøsse ...

1 dr 2 mk

1 gammel sort fifschafftes kiol ...

1 dr

1 gammel graa valmels kiol ...

1 mk

1 par blaargarnß vnder boxser ...

1 mk

1 par ovne lerridts boxser ...

1 mk

11: Skifte efter Karen Jacob Madsens, Svaneke 24. feb. 1696

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 53v-54v.

Karen døde i Svaneke 1695 eller tidligt i 1696. hun efterlod manden Jacob Madsen og deres to sønner: Jacob Jacobsen, 22 år, der på skiftetidspunktet var udenlands, værge: Hendrich Mortensen, Svaneke og Mads Jacobsen, 14 år, værge: Eske Hartvig, Ibsker.

Klæderne er optalt mellem andet løvsøre.

Karen, married to Jacob Madsen, two sons: Jacob aged 22 who was abroad and Mads, 14 years old, who was at home.

1 gammel fiffskafftis trøye ...		1 mk 8 sk
1 paar half sleden rand schoe for ...		2 mk
4 howed lærris lin ...		8 sk
1 gammel klædiß hove ...	2 sk	
Noch er pantsatt af Gundel Sueunds daatter 1 sort		
uldmerdugs skiørt for ...		3 mk 8 sk
1 gammel rock for ...		1 mk 8 sk

12: Skifte efter Sare Pedersdatter, Svaneke 7. aug. 1696

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 54vff.

Sare Pedersdatter, død i Svaneke i 1696. Hun efterlod ægtemanden Niels Pedersen, parret havde ingen levende børn. Arvinger var ægtemanden og Sare Pedersdatters bror Anders Hop i Svaneke. *Sare Pedersdatter, married to Niels Pedersen. No children, her heir was her brother Anders Hop.*

Den Salig quindes jfare klæder:

1 rend stoffes kiol for ...		7 dr
1 rød sarbes schiørt for ...		6 dr
1 brun stoffes schiørtdt med nogle		
reßer baand paa ...		2 dr
1 sort sarbes kiol for ...		2 dr
1 canifas snørliff ower tregt med sortt baratze,		
1 sarses bull med knøttede ermer udj ...	1 dr	
1 bille fels lerids forklæ med en brede i for ...		1 dr
1 blaat klæde schiørt ...		2 dr 2 mk
1 gamel rødt waldmels schiørt ...		1 mk
1 sort silche stoffes hue med		
kniplinger om for ...		1 dr
2 blargarns hør serche med brud garns		
oplede til, for ...		6 mk
Linen ware, 2 gamle blaar garns lath à 8 sk er ...		1 mk

13: Skifte efter Karen Ibsdatter, hustru til borger, Svaneke 20. jan. 1698

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 84r.

Hustru til Hans Dich, borger i Svaneke, efterlod sig 4 sønner og 5 døtre ved navn Eske, Diderich, Albert, David, Kirsten, Karen, Lisabeth og Margrethe.

Wife of Hans Dich, citizen of Svaneke, 4 sons and 5 daughters: Eske, Didrich, Albert, David, Kirsten, Lisabeth and Margrethe.

Huad i fahre klæderne er angaaende som dend salige quinde tilhørde, og sig effterlod, haver arfueingerne jndbyrdis med sig self skifft og deelt saa en huer var med huer andre fornøged.

14: Skifte efter Ellen Pedersdatter, Møllerkone, Svaneke 21. jan. 1699

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 92r.

Efterlod ægtemanden Morten Bentsen og fire børn: tre sønner ved navn Peder, Ole og Niels Andersen og datteren Bente Andersdatter, børn af første ægteskab med Anders Møller.

Married twice, first to Anders Møller (Miller) and second to Morten Bentsen, four children of the first marriage named Peder, Ole and Niels and a daughter named Bente.

Dend sal. Quindis jfarre klæder:

1 sort fiffschafftes stached quinde trøye sat for ...	1 dr
Noch 1 gl. dito for ...	1 mk 8 sk
1 gl. røe klædis foer skiorte for ...	1 mk
1 kaffes snørlif med u-egte snorre besat for ...	3 mk
1 blat skiørt af ulden og linned for ...	3 mk
1 sort gl. fiffschafftes skiørt ...	2 mk

Diße j fahre klæder som bedrager sig til 2 sldr 2 mk 8 sk, stef faderen Morten Bentzen tillige med arfuingerne og formynderne bevilgede daateren Bente Anders daater.

15: Skifte efter Tømme Imidsen, Svaneke 5. maj 1700

Skifteprotokol: 1686-1736, pag. 99r.

Efterlod hustruen Margrethe Esbersdatter og to døtre ved navn Margrethe og Karen.

Married to Margrethe Esbersdatter, two daughters named Margrethe and Karen.

1 suort lig klede, at bruge til liig omgengelse at legge over kisten ...	2 dr
1 gl. graa kiol for ...	2 mk
Noch 1 gl. sort hatt for ...	2 mk